

'De ziekenfondsen zitten op een tak die ze zelf aan het afzagen zijn' (De Block)

Mediquality

BRUSSEL 11/05 - Als het van N-VA en Open Vld afhangt, moet de rol van de ziekenfondsen serieus tegen het licht worden gehouden. Vooral het gebrek aan transparantie in de besteding van de middelen is beide partijen een doorn in het oog. De andere Vlaamse partijen voeren aan dat een privatisering van de ziekenfondsen budgettair allesbehalve zaligmakend zal zijn.

Dit weekend vond op de Brussels Health Campus van de Vrije Universiteit Brussel het symposium Medische Wereld plaats, de jaarlijkse hoogmis voor artsen, specialisten en ander professionals uit de gezondheidszorg. Tijdens het verkiezingsdebat konden kopstukken van zes Vlaamse partijen hun standpunten geven over de bevoegdheden binnen de gezondheidszorg, de rol van de ziekenfondsen, de betaalbaarheid van de zorg, het budget voor de geneesmiddelen en de quota bij de artsen. Het aanwezige publiek kon ook stemmen over een aantal issues. Zo willen acht op de tien deelnemers de mutualiteiten afschaffen.

Ruim 1.300 zorgprofessionals, vooral artsen, waren zaterdag aanwezig op de site van de faculteit Geneeskunde en Farmacie van de Vrije Universiteit Brussel. In de aanloop naar de verkiezingen van 24 mei aanstaande keken de bezoekers uit naar het gezondheidsdebat met zes Vlaamse politici, die zich de voorbije legislatuur vooral met gezondheid hebben bezig gehouden. En niet toevallig staan ze nu allemaal op één of andere lijst voor de aanstaande verkiezingen. Federaal minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid Maggie De Block nam het woord voor Open Vld. N-VA stuurde kamerlid Valerie Van Peel en CD&V vaardigde Brussels staatssecretaris Bianca Debaets af. Prof. Dr. Petra De Sutter verwoordde de standpunten van Groen en sp.a-kamerlid Karin Jiroflée verving sp.a-voorzitter John Crombez. Peter Mertens vertegenwoordigde de PVDA.

Opnieuw federaliseren of confederaal model voor de gezondheidszorg?

België telt in totaal acht ministers die zich met gezondheidszorg bezighouden. "Die versnippering bemoeilijkt het werk, met het gevaar van minder kwalitatieve zorg", aldus minister De Block. Voor N-VA-kamerlid Valerie Van Peel blijft de taalgrens ook de zorggrens. De overheveling naar de deelstaten is nodig zodat die de vruchten kunnen plukken van het regionale preventiebeleid. Die opsplitsing tussen preventie en curatie moet weg, volgens Peter Mertens: "Sommige bevoegdheden moeten opnieuw gefederaliseerd worden." Prof. De Sutter is van mening dat de financiering van de gezondheidszorg federaal moet blijven: "Het kan toch niet zijn dat de gezondheidszorg in verschillende delen van België anders is." Voor sp.a-kaderlid Jiroflée mogen er voor de volgende regering geen taboes zijn: "Preventie en curatie zijn niet goed op elkaar afgestemd. Mocht het nodig zijn opnieuw te federaliseren, dan is dat maar zo."

Rol van de mutualiteiten herdefiniëren

De deelnemers aan het symposium konden elektronisch hun stem uitbrengen over een aantal stellingen of vragen. Mogen de mutualiteiten worden afgeschaft, was een van de polemische vragen. Iets meer dan acht op de tien deelnemers gaven een positief antwoord op die vraag. Hoewel het publiek uiteraard niet representatief was voor de bevolking, zorgde ook dit thema voor twee politieke kampen.

Staatssecretaris Debaets ziet een afschaffing niet zitten: "Kijk naar wat er in Nederland is gebeurd na het opdoeken van de mutualiteiten: wachtlijsten en een veel hogere gezondheidskost voor de overheid." Peter Mertens ging een stapje verder: "De ziekenfondsen zullen meer de rol van de verdedigers van de patiënten op zich moeten nemen."

Voor Karin Jiroflée is die verdediging van de patiënten heel belangrijk. Digitalisering kan geld en middelen vrijmaken om andere taken op te nemen. Minister De Block schrok niet van de resultaten van de stemming: "De mutualiteiten moeten een stevig signaal krijgen en nog meer inzetten op digitalisering. De ziekenfondsen zitten op een tak die ze zelf aan het afzagen zijn." N-VA-kamerlid Van Peel zei bijna hetzelfde: "De rol van de mutualiteiten moet volledig opnieuw worden gedefinieerd." Ze hekelde ook de heel gebrekkige controle van overheidsinstanties op de financiën van de ziekenfondsen. Politicoloog Dave Sinardet, die commentator van dienst was, was niet verrast dat de politieke partijen die aan de zuilen vasthangen, vurige pleitbezorgers van de mutualiteiten waren. N-VA hangt aan geen enkele ziekenfonds vast.

Ziekenhuisnetwerken

In Vlaanderen is de vorming van ziekenhuisnetwerken aardig opgeschoten, in het zuiden van het land lijkt het niet zo te vlotten. "Die netwerkvorming was broodnodig", aldus gezondheidseconoom Lieven Annemans: "Alle zorg en therapieën aanbieden leidt tot onnodige zorg". Minister De Block is van mening dat voor hooggespecialiseerde zorg de patiënten een betere kwalitatieve zorg krijgen in referentiecentra. Alle aanwezige politici waren het erover eens dat die netwerken een goede zaak zijn voor de patiënten.

Gratis zorg bestaat niet

Het voorstel van sp.a voor een gratis eerste lijn kon niet op veel bijval rekenen. "Gratis zorg bestaat niet", stak Debaets van wal. "Wel moeten we meer inzetten op preventie." Groen en N-VA zien een uitbreiding van de derdebetalersregeling wel zitten voor kwetsbare patiëntengroepen. "De toegankelijkheid tot de zorg hangt af van meer dan de financiële kost of het remgeld", volgens De Block. "De taal en cultuur zijn andere belemmerende factoren en sommige mensen hebben gewoon schrik om naar de dokter te gaan uit angst een ernstige diagnose te krijgen." Dat het budget voor geneesmiddelen vorig jaar met enkele honderden miljoen euro's is overschreden, zet blijkbaar kwaad bloed. Vooral de geheime contracten met de farmaceutische industrie voor de heel dure innovatieve geneesmiddelen, zijn een doorn in het oog van CD&V, sp.a, PVDA en Groen.

"Quota in volgend regeerakkoord"

Dat aan Waalse universiteiten geen quota voor het aantal artsen in opleiding geldt, is voer voor polemiëk. Voor Bianca Debaets is het duidelijk: "Die quota moeten in het volgend regeerakkoord staan." Valerie Van Peel treedt haar bij. Minister De Block vermeldt dat in deze legislatuur een ingangsexamen aan de Franstalige universiteiten is doorgevoerd en dat de Planningscommissie goed werk levert. Hoeveel artsen-in-opleiding aan een bepaalde opleiding mogen beginnen, de subquota, is dan weer de bevoegdheid van de Gemeenschappen. Daarbij zien we dat de niet-technische specialisaties, zoals geriatrie, dermatologie en pediatrie, niet ingevuld geraken omdat de honorering veel lager is. "Dat is de achillespees van de subquota", aldus sp.a-kamerlid Jiroflée. We moeten gaan naar een meer correcte verloning van die knelpuntspecialismen, geeft staatssecretaris Debaets nog mee. Van Peel knikte instemmend met dit voorstel.